

סוף עידן התמימות: תרמיות הרשת שמאיימות להפיל אתכם קורבן

בזמן שוועדת הכלכלה בכנסת בודקת כיצד לפעול בפרשת איקיוטק, עליכם להיזהר: זה ממש לא האיום היחיד ♦ הרשת מלאה סכנות ומלכודות והאינטרנט הוא "איזור מסוכן", לדברי המומחים ♦ מה צריך לעשות כדי להישמר

7.1.14 | אלפי שאולי | INSIDER

לא רק שלא כל הנוצץ הוא זהב, מסתבר שבאינטרנט מה שנוצץ הוא כנראה גם מסוכן. "יש סכנות ר"ח גיא מונרוב, מומחה ומלכודות רבות ברשת. האינטרנט הוא איזור מסוכן", כך אומר לאינסיידר למערכות מידע וסיכונים ברשת. מונרוב אומר את הדברים בהמשך לפרשת איקיוטק שהובאה בשבוע שעבר לדיון נוסף בוועדת הכנסת בעקבות תלונות צרכנים רבים

קראו עוד באינסיידר

[כרטיס האשראי שיחוסך מיליוני שקלים בשנה >>](#)

[חמש טעויות שאסור לעשות בפייסבוק >>](#)

SMS איקיוטק היא חברת שירותי תוכן, שמאגדת כמה חברות של שירותי תוכן שנהגו לשלוח הודעות בתשלום. לדוגמא, כך פעלה: פרסומת ברשת שהזמינה צופים לשחק במשחק ידע ולזכות במכשיר סלולרי מתקדם. עם הזנת המספר הסלולרי - הצרכנים החלו לקבל תוכן למכשיר, בדמות שאלות ידע. כל שאלה שכזאת שנשלחה אל המכשיר ועלתה לא מעט כסף, ובשורה התחתונה הסכום הגיע למאות ואפילו אלפי שקלים.

לא פעם מדובר בקטינים, או מבוגרים, שהתפתו לפרסום מבלי שידעו כי ייקלעו לחובות, וזאת משום שעל התשלום נכתב רק בתוך ההסכמה לתנאי התשלום ובאופן מוסתר. כעת החברה טוענת ש-100 אלף צרכנים חייבים לה כסף, והיא פנתה אל חלק מהם במכתבים לפני נקיטת הליכי הוצאה לפועל

גולשים באינטרנט? יש גם סכנות

(צילום: iStockphoto)

ניצול תמימות הגולשים

עו"ד אילן שדי, מומחה למשפט וטכנולוגיה ויו"ר ועדת טכנולוגיה מידע ואינטרנט בלשכת עורכי הדין מחוז תל אביב והמרכז, אמר לאינסיידר: "הקושי המרכזי ברשת הוא האנונימיות שהיא מאפשרת. מעטה האנונימיות מאפשר לכל גולש לפעול בצורה שלא תדע מיהו". עקרון יסוד זה, לדברי שדי, בא מרצון לאפשר שיח פתוח וחופשי. "חופש הביטוי באינטרנט הוא הרבה יותר גדול מאשר במציאות הפיזית. לצד זה, יש כאלו המנצלים את הדבר לרעה ויכולים להתחזות לאדם אחד ולהציג מצג לא נכון לגולש התמים", הוא אומר. "שימוש נכון ברשת האינטרנט ימנע או יצמצם במידה ניכרת את האפשרות ליפול בפח של "אותם נוכלים".

אחת מאלו שניצלו את תמימות הגולשים, לפי החשדות כאמור, היא איקיוטק. "החברה ניצלה באופן ציני את הציבור התמים", אמר רו"ח מונרוב. לדבריו, "הפניה המאיימת להוצאה לפועל יכולה להביא רבים לשלם כמה מאות שקלים מהרצון לסיים את הדברים ומהחשש לפתוח הליך נגדם". לדברי מונרוב, איקיוטק היא מקרה אחד שממנו ניתן להסיק על מקרים רבים באינטרנט ולנקוט במשנה זהירות. שדי הוסיף כי קיים קושי מובנה באכיפה ברשת בשל המבנה הטכנולוגי של הרשת. הדבר נובע גם מהעובדה כי הטכנולוגיה משתנה מיום ליום והרשויות נמצאות במרדף אחרי ההתפתחויות הטכנולוגיות.

זהירות, תרמית לפניך

מונרוב ציין מספר הונאות אינטרנטיות עיקריות: הראשונה היא גניבת זהות, כלומר התחזות למישהו אחר

לצורך גניבה. "גופים מסוימים דורשים שאלות אימות כדוגמת תאריך לידה ושם אחד ההורים", מסביר מונרוב ואומר: "בפייסבוק, לדוגמא, מי שלא חוסם את הפרופיל למשתמשים מסתכן בחשיפת הפרטים. עם נתונים אלו משתמשים אותם גורמים מול חברות שמזהות את אותם לקוחות". לכן, לדברי מונרוב, בפייסבוק חשוב לא לאשר אנשים לא מוכרים. לא לנדב יותר מידי מידע. "לא מעט משתמשים מעלים תמונות ומעדכנים היכן הם נמצאים - זאת טעות. כך אפשר לפרוץ לביתם בזמן שהם במסעדה", הוא אומר.

דוגמא אחרת ידועה בשם העוקץ הניגרי. במקרה זה, נשלח מייל המבשר כי נבחרתם להיות נציגים עסקיים שיזכו בעתיד לכספים רבים. אלא שכרטיס הכניסה הוא תשלום דמי רצינות, שלעיתים מגיעים למאות שקלים. מהעסקים - אתם יכולים לשכוח ומה עם דמי הרצינות? כמובן, לא מוחזרים מעולם.

דוגמא נפוצה נוספת קרויה "פשינג" - כלומר לקיחת מידע באמצעות מייל מתחזה. מקרה כזה אירע אפילו לבנק הפועלים. מייל שנשלח ללקוחות החברה בישר להם על דרישה לשינוי סיסמא והפנה אותם לאתר מתחזה שנראה בדיוק כמו אתר הבנק. הלקוחות התבקשו להקיש באתר המתחזה את הסיסמא הישנה, וכך העבריינים פרצו לחשבונות הלקוחות.

מרבית העוקצים אינם מבוצעים מהארץ, אבל היום אפילו לא צריך לדעת עברית על מנת לשלוח מייל " ללקוחות ישראלים", אומר מונרוב וממשיך: "חשוב להגביר את המודעות ולדעת שדברים מפתים מידי הם לא אמיתיים. התרמיות יכולות להגיע בדמות בחורות יפות ממדינות שונות שפונות בהצעות, זה יכול להיות הצעות עסקיות וגם בנקים שמבקשים לשנות סיסמא, אבל בפועל אין סיכוי שיבקשו דבר שכזה במייל. "ברשת צריך להיזהר ולהבין שמה שמפתה מידי הוא כנראה מסוכן

"אביו של החשוד מאיקיוטק: "איום מפלצתי

אין ספק שפרשת איקיוטק גרמה לעניין רב לאחרונה. מי שזימן את הדיון בוועדת הכלכלה הוא ח"כ בועז טופורובסקי שטען כי קיבל מנציגי החברה איומים. "מהרווח של מאות מיליוני שקלים אנחנו יכולים לשכור עורכי דין וגם להכפיש אותך בתקשורת", טען שאיימו עליו

(ברורמן ובנט. מה תקבע ועדת הכלכלה? (צילום ארכיון: דוברות הכנסת

עוד לקחו חלק בדיון: נציג המשטרה שטען כי הליכי החקירה נגד החברה יימשכו, נציג לשכת עורכי הדין שטען כי נשקלת האפשרות לתבוע את החברה, וכן נציג המועצה לצרכנות, המלווה את המקרה. הוא סיפר בין היתר על מקרים חריגים שהגיעו למועצה, ובהם סיפור של קשישה בת 83 שקיבלה שירותי תוכן בתחום הדיוטינג, עליו שילמה כספים רבים. בנוסף, השתתף בדיון גם מייסד החברה, אביו של בעל "החברה כיום, שטען כי בנו הוא מסוכן ורק המשטרה צריכה לטפל "באיום המפלצתי שנוצר

כזכור, ועדת הכלכלה של הכנסת עדיין לא סיימה את הדיון בעניין איקיוטק, אך יו"ר הוועדה, ח"כ אבישי ברורמן, כבר ביקש את התערבות הממשלה בנושא, משום שמדובר במקרה בו אלפי צרכנים נפגעו. זה יעזור? נקווה שכן. מה שבטוח, הטכנולוגיה מתפתחת מדי יום ולרשויות אסור להישאר מאחור